

Wyborcy nowi, „powracający” i głosujący poza miejscem zamieszkania

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa

e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl

<http://www.cbos.pl>

(48 22) 629 35 69

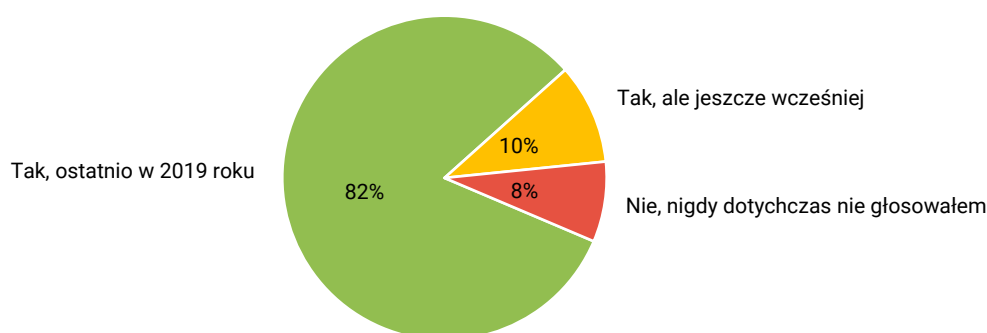
Przed tegorocznymi wyborami parlamentarnymi spodziewano się wysokiej frekwencji, jednak faktyczna skala głosowania (74,38%) przewyższyła większość oczekiwań, ustanawiając jednocześnie rekordowy wynik. Dużą rolę odegrała znaczna mobilizacja ludzi młodych, niejednokrotnie głosujących po raz pierwszy. W powyborczym sondażu telefonicznym¹ sprawdziliśmy, kim byli nowi, jak i „powracający” wyborcy, a także jakie motywy nimi kierowały. Interesowali nas także wyborcy głosujący poza miejscem zamieszkania.

Ogromna większość badanych deklarujących udział w tegorocznych wyborach parlamentarnych twierdzi, że głosowała również w wyborach w 2019 roku (82%), z kolei jedna dziesiąta (10%) nie głosowała poprzednio, ale jeszcze wcześniej. Ośmiu na stu ankietowanych (8%) głosowało w tym roku w wyborach parlamentarnych po raz pierwszy.

CBOS

RYS. 1. Czy brał(a) Pan(i) udział we wcześniejszych wyborach parlamentarnych?

BADANI DEKLARUJĄCY UDZIAŁ W TEGOROCZNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH

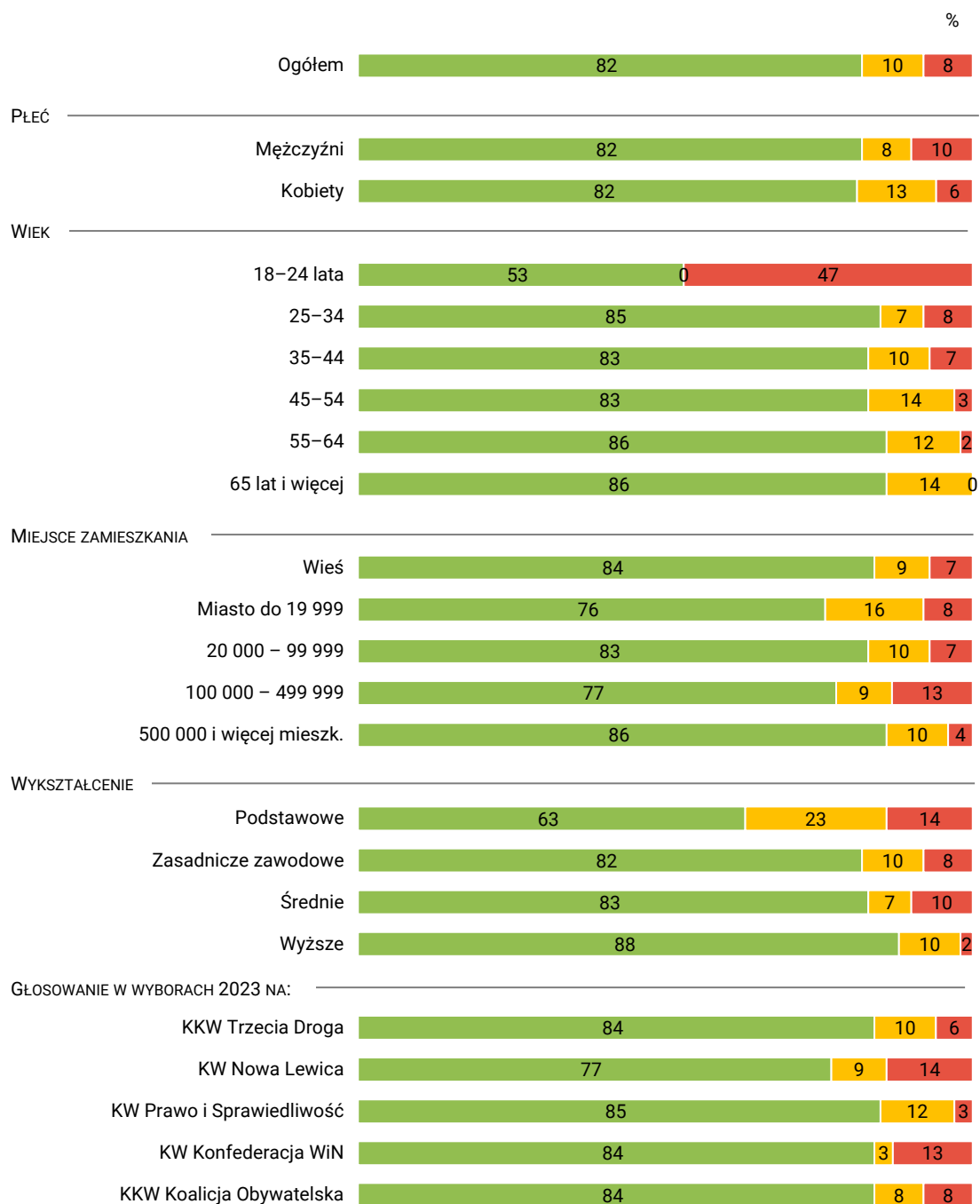
Głosowanie po raz pierwszy, z oczywistych względów, najczęściej dotyczy osób mających od 18 do 24 lat, które wcześniej – w dużej mierze z racji niepełnoletności – nie były do tego uprawnione. Wyróżniają się w tym względzie także wyborcy z dużych miast, osoby najsłabiej wykształcone, a jeśli chodzi o preferencje partyjne – ci, którzy poparli Nową Lewicę i Konfederację.

Obecna sytuacja polityczna zmobilizowała do pójścia do urn część osób, które nie głosowały w wyborach parlamentarnych w 2019 roku. Częściej są to badani najsłabiej wykształceni i mieszkańcy najmniejszych miast. Można ponadto zauważyć, że „powracający” wyborcy to w większym stopniu kobiety niż mężczyźni (w przeciwieństwie do nowych wyborców, którymi nieco częściej są mężczyźni niż kobiety).

¹ Badanie „Nastroje powyborcze” zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganym komputerowo (CATI) w okresie od 19 do 24 października 2023 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

RYS. 2. Czy brał(a) Pan(i) udział we wcześniejszych wyborach parlamentarnych?

BADANI DEKLARUJĄCY UDZIAŁ W TEGOROCZNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH

■ Tak, ostatnio w 2019 roku ■ Tak, ale jeszcze wcześniej ■ Nie, nigdy dotychczas nie głosowałem

Co motywowało do głosowania „powracających” wyborców oraz osoby głosujące po raz pierwszy? Motywacje tych pierwszych są bardziej rozproszone. Jednak ich główne cele, podobnie jak osób, które brały udział w wyborach parlamentarnych w roku 2019, koncentrowały się wokół wartości i zasad, stosunku do Unii Europejskiej i dobrego programu gospodarczego. Nieco wyżej w hierarchii motywów „powracających” wyborców jest nadzieja, że ugrupowanie, które poparli, wniesie coś nowego do polityki. W przypadku nowych wyborców, poza identyfikacją z wartościami i zasadami popieranego ugrupowania i jego stosunkiem do UE, w bardzo istotny sposób liczyła się także chęć zmiany władzy.

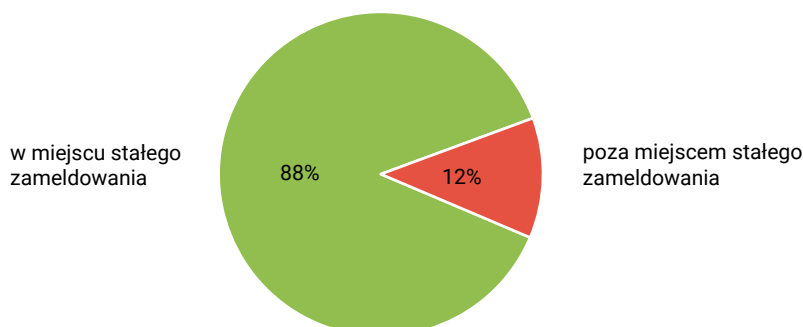
TABELA 1

BADANI DEKLARUJĄCY UDZIAŁ W TEGOROCZNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH			
Co Pana(ią) skłoniło do poparcia tego ugrupowania?	Czy brał(a) Pan(i) udział we wcześniejszych wyborach parlamentarnych?		
	Tak, ostatnio w 2019 roku	Tak, ale jeszcze wcześniej	Nie, nigdy dotychczas nie głosowałem
	w procentach		
Reprezentuje bliskie mi wartości i zasady	64	48	68
Odpowiada mi jego stosunek do Unii Europejskiej	60	48	52
Ma dobry program gospodarczy	54	49	46
Chciał(a)m zmiany władzy	52	41	66
Wniesie coś nowego do polityki	52	47	39
Dbą o ludzi takich jak ja	48	37	49
Dobrze oceniam jego wcześniejsze rządy	41	27	27
Jego politycy są uczciwi	34	19	44

Zdecydowana większość wyborców (88%) głosowała w miejscu stałego zameldowania, a około jednej ósmej (12%) – poza nim.

CBOS

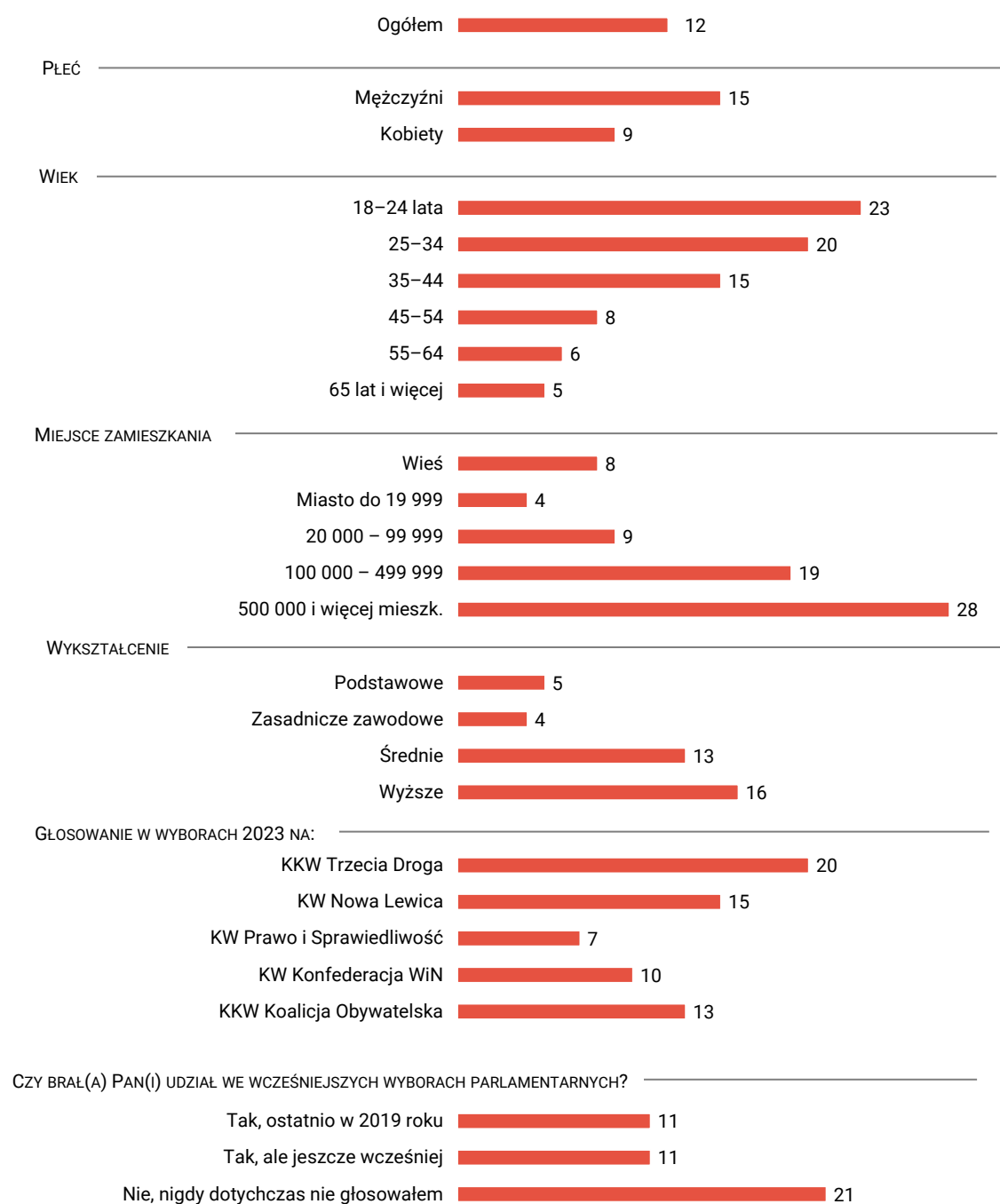
RYS. 3. Czy głosował(a) Pan(i) w obwodzie wyborczym:

Głosowanie poza miejscem stałego zameldowania relatywnie najliczniej deklarują mieszkańcy dużych, a zwłaszcza największych miast, a także młodszy wyborcy, mający poniżej 35 lat. Warto dodać, że wyróżniają się pod tym względem – za sprawą młodego wieku – również osoby, dla których były to pierwsze wybory. Głosowanie poza miejscem stałego zameldowania w największym stopniu dotyczy wyborców Trzeciej Drogi, a w najmniejszym – Prawa i Sprawiedliwości.

CBOS

RYS. 4. Odsetki badanych deklarujących udział w tegorocznych wyborach parlamentarnych głosujących poza miejscem zameldowania

Wyborcy, którzy poszli do urn poza miejscem stałego zameldowania, różnią się nieco od pozostałych strategią głosowania. Wprawdzie wśród nich także dominuje strategia „pozytywna”, tzn. chęć poparcia preferowanego przez siebie ugrupowania, jednak znacznie więcej jest wśród nich osób, które zagłosowały w taki sposób, by zmniejszyć szansę na dobry wynik ugrupowania, któremu są przeciwni.

CBOS

RYS. 5. Czy głosując w tych wyborach chciał(a) Pan(i) przede wszystkim:

